

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/2-76-13050

Chișinău

13 decembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare *proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1007 din 13 decembrie 2023.*

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de hotărâre a Parlamentului este Ministerul Culturii.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de hotărâre a Parlamentului (în limba română - 2 file și în limba rusă - 2 file);
3. Nota informativă - 2 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 1 filă;
5. Tabelul comparativ - 2 file;
6. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție - 5 file;
7. Avizul Ministerului Justiției - 1 filă;
8. Alte avize - 4 file.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	471
"13"	12 2023
Ora	

Ex O. Bordan
Tel: 250-329

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.1007

din 13 decembrie 2023

Chișinău

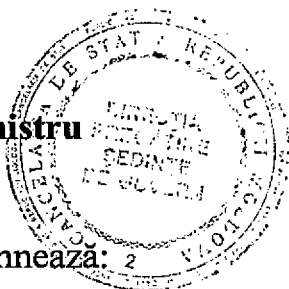
**Pentru aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului
privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova
ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă spre examinare Parlamentului proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993.

Prim-ministru

Contrasemnează: 2

DORIN RECEAN

Ministrul culturii

Sergiu Prodan

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

**privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova
ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993**

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15-17, art. 24), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La capitolul „ZONA DE CENTRU”:

1) compartimentul „Raionul Strășeni” se completează cu următoarea poziție:

„1390.1	Lupa-Recea, str. Labirintului, nr. 15	Conacul Cristi- Korotnev	Sf. sec. XIX	Ist., Arhit.	N”;
---------	--	-----------------------------	-----------------	-----------------	-----

2) compartimentul „Municipiul Chișinău” se completează cu următoarea poziție:

„384.7	Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1	Sediul Academiei de Științe a Moldovei	1951- 1955	Arhit.	N”.
--------	---	--	---------------	--------	-----

2. La capitolul „ZONA DE NORD”:

1) compartimentul „Raionul Dondușeni” se completează cu următoarele poziții:

„391.1	Corbu, str. Păcii, nr. 34	Clădirile Școlii de Meserii (bloc de studii, ateliere)	1905	Ist., Arhit.	N
391.2	Corbu, str. Păcii, nr. 49	Grajd pentru cai al fostului conac Macarov- Mavrocordat	Încep. sec. XX	Ist., Arhit.	N
391.3	Corbu, str. Morii, nr. 9	Moara cu motor	Încep. sec. XX	Arhit.	N
391.4	Corbu, str. Igor Vieru	Pod de piatră	Încep. sec. XX	Arhit.	N”;

2) la compartimentul „Raionul Glodeni”, poziția 1540 va avea următorul cuprins:

„1540	Cuhnești	Biserica „Nașterea Maicii Domnului”	1873	Arhit.	N”;
-------	----------	-------------------------------------	------	--------	-----

3) la compartimentul „Raionul Fălești”, poziția 1063 se exclude;

4) compartimentul „Raionul Șoldănești” se completează cu următoarea poziție:

„3003.1	Vadul-Rașcov	Cimitirul evreiesc	Sec. XVIII- XX	Ist.	N”.
---------	--------------	--------------------	----------------------	------	-----

3. La capitolul „ZONA DE SUD”:

1) compartimentul „Raionul Taraclia” se completează cu următoarea poziție:

„361.1	Albota de Sus, str. Iubileinaia, nr. 37	Biserica „Sfântul Ilie”	1935- 1938	Arhit.	N”;
--------	--	-------------------------	---------------	--------	-----

2) la compartimentul „Raionul Vulcănești”, poziția 403 se exclude.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Parlamentului privind modificarea
Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat,
aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993

1. Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15–17, art. 24), cu modificările ulterioare, este elaborat de către Ministerul Culturii (în continuare - MC).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (în continuare - Registrul monumentelor) este elaborat și se propune spre aprobarea Parlamentului în temeiul prevederilor art. 4 alin. (2), art. 18 și art. 19 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor (în continuare – Legea nr. 1530/1993).

Proiectul de hotărâre este elaborat în baza dosarelor de clasare a 8 (opt) bunuri imobile, perfectate de către MC la propunerile privind inițierea procedurii de clasare depuse în adresa MC de către următoarele persoane fizice și juridice: cetățeanul Efimenco Dumitru; Academia de Științe a Moldovei; Igor Chiriac, deputat în Parlamentul Republicii Moldova; Consiliul raional Taraclia, Primăria comunei Albota de Sus, rn-I Taraclia; I.P. Muzeul de Istorie a Evreilor din Republica Moldova.

Totodată, în urma investigațiilor *in situ* efectuate de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor și cercetărilor istorice efectuate de către Institutul Patrimoniului Cultural au fost constatate următoarele înscrisuri eronate în Registrul monumentelor:

- la poziția 1063 din Capitolul Zona de Nord, compartiment „Raionul Fălești”, eronat a fost înscrisă la s. Albinețul Vechi biserica de lemn, care nu a existat în această localitate. În anul 1936, aici a fost începută construirea unei biserici de zid, care nu a fost finalizată, zidurile ridicate fiind demolate în perioada sovietică. În anii 1990-1993 în sat a fost construită o biserică nouă de zid cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Astfel, în 1993, în Registrul monumentelor a fost inclusă informația despre un bun construit inexistent;

- la poziția 403 din Capitolul Zona de Sud, compartiment „Raionul Vulcănești”, este înscrisă biserica din s. Giurgiulești. Trebuie de notat că biserica de cărămidă Sf. Gheorghe din sat a funcționat până în anul 1948, când a fost închisă de autoritățile sovietice, fiind demolată în anii 50 ai sec. XX. Astfel, în 1993, în Registrul monumentelor a fost inclusă informația despre un bun construit inexistent.

În rezultatul cercetărilor istorice efectuate și remise în adresa MC de către Mihai Corj, președinte al A.O. Institutul de Creație Legislativă „LEX SCRIPTA”, s-a constatat o eroare la înscrisul denumirii bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din s. Cuhnești, la poziția 1540 din Capitolul Zona de Nord, compartiment „Raionul Glodeni”, fiind demonstrată denumirea istorică corectă „Nașterea Maicii Domnului”.

Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de hotărâre sunt:

- atribuirea statului de monument bunurilor imobile vizate în proiect, în scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora în calitate de elemente ale patrimoniului cultural-istoric național, accentuând însemnătatea lor pentru circuitul vieții cotidiene, astfel contribuind la dezvoltarea durabilă a economiei țării;

- actualizarea Registrului monumentelor prin excluderea înscrisurilor eronate de la pozițiile 1063 (s. Albinețul Vechi) și 403 (s. Giurgiulești) menționate supra, precum și corectarea înscrisului eronat la poziția 1540 (s. Cuhnești).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de hotărâre nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre conține următoarele prevederi principale:</p> <p>1) Atribuirea statutului de monument de categorie națională unui bun imobil din municipiul Chișinău, unui bun imobil din s. Lupa-Recea, raionul Strășeni, a patru bunuri imobile din s. Corbu, r-nul Dondușeni, a unui cimitir istoric din s. Vadul-Rașcov, raionul Șoldănești, a unui bun imobil din s. Albota de Sus, raionul Taraclia, respectiv, înscrierea acestora în Registrul monumentelor, ceea ce constituie elemente noi pentru Registrul monumentelor;</p> <p>2) Corectarea înscrisului eronat al denumirii bisericii din s. Cuhnești, raionul Glodeni;</p> <p>3) Excluderea înscrisurilor eronate de la pozițiile 1063 (s. Albinețul Vechi, raionul Fălești) și 403 (s. Giurgiulești, raionul Vulcănești).</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, MC a aprobat avizele Consiliului Național al Monumentelor Istorice privind clasarea bunurilor imobile menționate supra și a informat autoritățile publice locale responsabile teritorial, proprietarii, gestionarii bunurilor imobile despre demararea procesului de înscriere în Registrul monumentelor a bunurilor vizate în proiect.</p>
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor prezentului proiect de hotărâre a Parlamentului nu necesită alocări financiare suplimentare de la bugetul de stat.
6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare
Prezentul proiect de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
<p>Proiectul a fost avizat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Agenția Proprietății Publice (se anexează).</p> <p>În scopul executării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 161,163 și 190 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 proiectul de hotărâre a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md directoriul <i>transparența</i> secțiunea <i>consultări publice</i> https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-proiectului-hotararii-de-guvern-pentru-aprobarea-proiectului-de-hotarare-a-parlamentului-privind-modificarea-registrului-monumentelor-republicii-moldova-ocrotite-de-stat-aprobat-prin-hotarirea-parlamentului-nr-15311993-unic-986mc2023/11476 .</p>
8. Constatările expertizei anticorupție
Raportul expertizei anticorupție (se anexează).
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate.
10. Constatările expertizei juridice
Expertiza juridică efectuată de către Ministerul Justiției (se anexează).
11. Constatările altor expertize
Nu sunt necesare.

Sergiu PRODAN
 Ministru